

Nuuk, 16. december 2025

Orientering nr. 23/2025

Positive reaktioner i Grønland på bred aftale om økonomisk godtgørelse til kvinder berørt af spiralsagen

Nyheden om, at Danmark er klar med en ordning, der sikrer individuel godtgørelse til berørte kvinder i antikonceptionssagen og den politiske aftale mellem den danske regering og et meget bredt flertal i Folketinget har medført positive reaktioner i Grønland.

KNR oplyser den 11. december 2025, at naalakkersuisoq for sundhed og personer med handicap, Anna Wangenheim (DEM), tager positivt imod nyheden på Facebook: *"Jeg er dybt taknemmelig for, at et længe fremsat ønske fra koalitionen – og ikke mindst den fulde støtte til de berørte kvinder – nu bliver omsat til handling, så en nødvendig beligningsproces kan begynde"*. Folketingsmedlemmerne Aki-Mathilda Høegh-Dam (N) og Aaja Chemnitz (IA), der er en del af aftalen, udtalte sig ligeledes til KNR. *"Det er en glædelig julegave. Det er noget, som rigtig mange politiske aktører og de kvinder, der har været udsat for det, har kæmpet for"*, sagde Høegh-Dam om aftalen og fortsatte: *"Uden at gå ind i for mange detaljer, synes jeg, at der har været ting, som kvinderne ikke burde have skulle ventet på. Der har været udfordringer i, hvordan man skulle håndtere de her sager. Men lige nu er jeg blot glad for, at vi har fundet en løsning, der dækker bredt"*. Aaja Chemnitz tilkendegav sit håb for, at godtgørelsen vil bidrage til de berørtes heling: *"Intet er tilstrækkeligt, når man har båret på årtiers sorg og skam, men jeg håber, at undskyldningen, erstatningen og psykologbehandlingerne kan være en start på en vigtig beligningsproces for kvinderne og deres familier"*.

Talskvinden for de 143 kvinder, der har stævnet den danske stat, Naja Lyberth, udtalte, at de vil bidrage til at støtte de kvinder, der skal have godtgørelse: *"Vi skal først være sikre på, at vi på en eller anden måde er involveret i processen og kan hjælpe dem, der skal have erstatning. Men det vigtigste er nok, at menneskerettighederne ikke bliver overtrådt – og måske kan vi på en måde være med til at sikre det"*, sagde hun til KNR den 11. december 2025. Mads Pramming, advokat for de 143 kvinder, ser aftalen som en sejr: *"Men det er klart, at nu skal vi lige nærlæse de der dokumenter og snakke med Kammeradvokaten og med ministeriet og lige se om, der er noget tilbage. Men lige umiddelbart ser jeg det sådan, at den har vi jo vundet. Altså vi får jo det vi har bedt om"*, udtalte han til KNR den 11. december 2025.

Møder i Joint Committee og Permanent Committee afholdt i Nuuk

De årlige møder i de to fælleskomitéer mellem Grønland og USA blev afholdt den 8.-9. december 2025 i Nuuk. Det grønlandske værtskab fik i den forbindelse besøg af USA's nye ambassadør i Danmark Kenneth A. Howery.

Efter et indledende møde med ambassadøren den 7. december 2025 udtalte naalakkersuisoq for udenrigsanliggender og forskning, Vivian Motzfeldt (SIU), at møderne med USA skulle genoprette

kontakten og tilliden for at kunne fortsætte det gode samarbejde imellem landene: *"Udtalelser har selvfølgelig skabt utryghed og tanker. Derfor er det nødvendigt, at vi skal kunne tale åbent om sådanne emner. Jeg vil understrege, at vores land og USA er tætte allierede"*, sagde hun ved et pressemøde den 8. december 2025. Ambassadør Kenneth A. Howery udtalte ved pressemødet, at forholdet mellem Grønland og USA yderligere er blevet styrket af åbningen af det amerikanske konsulat i Nuuk i 2020: *"Vi har opnået meget gennem årene, især i de sidste fem år. Vi kan gøre mere. Vi ønsker at støtte en stærk, sikker og velstående fremtid for de mennesker, der kalder Arktis deres hjem"*.

Efter mødet i Joint Committee den 8. december 2025 udsendte Naalakkersuisut en fælleserklæring fra den grønlandsk-amerikanske komité af embedsfolk. Det fremgår af erklæringen, at komitéen ser frem til samarbejdet for et sikkert Arktis, og at parterne fremover vil bygge videre på forholdet mellem USA og Grønland. Møderne i Permanent Committee blev afholdt den 9. december 2025 med deltagelse af embedsfolk fra Grønland, USA og Danmark.

Naalakkersuisut tildeler udnyttelsestilladelse til Greenland Graphite A/S

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling oplyser den 12. december 2025, at Greenland Graphite A/S har fået udnyttelsestilladelse til grafit ved Amitsoq i Sydgrønland. Grafit anvendes bl.a. til fremstilling af batterier til elbiler. Naalakkersuisoq for råstoffer, Naaja H. Nathanielsen, glæder sig over den hurtige sagsbehandling af ansøgning om udnyttelse, som er den tredje ansøgning i år, der opnår tilladelse. Nathanielsen oplyser, at den korte sagsbehandling skyldes målrettet politisk arbejde for at gøre Grønland mere attraktiv for investeringer: *"Det er en meget positiv rekord og det er særligt værd at bemærke, at processen fra indsendt ansøgning til udstedt udnyttelsestilladelse kun har taget 1 år og 3 måneder. Det er markant kortere end i mange andre lande og er et klart bevis på, at den reviderede minelov virker efter hensigten"*.

"Grafit er et vigtigt råstof til energiomstillingen og Europa mangler en sikker adgang til grafit. Ved Amitsoq har vi påvist grafitmalm til mange årtiers drift. Samtidig er vi meget opmærksomme på at udvindingen fra Amitsoq skal komme Grønland til gode, og specielt naboerne i Sydgrønland, og ser frem til at lytte til og samarbejde med borgerne i Sydgrønland undervejs", siger Stefan Bernstein, CEO i Greenland Graphite A/S i pressemeddelelsen. Greenland Graphite A/S er et grønlandsk datterselskab af britiske GreenRoc Strategic Materials PLC.

Kort Nyt

- Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har den 10. december 2025 offentliggjort "Udsyn", den årlige vurdering af Kongerigets sikkerhed. Sermitsiaq oplyser samme dag, at FE vurderer, at Arktis' strategiske betydning stiger i takt med konflikten mellem Vesten og Rusland. Rapporten kan læses på dansk, grønlandsk og færøsk på FE's hjemmeside www.fe-ddis.dk.
- De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) skriver i en pressemeddelelse den 3. december 2025, at GEUS har lanceret to nye webportaler over interaktive kort over jordskælv i Danmark og Grønland.